

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: mon@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Департаменти (управління) освіти і
науки обласних, Київської міської
державних адміністрацій

Заклади післядипломної педагогічної
освіти

Заклади загальної середньої освіти

Про проведення державної
підсумкової атестації з іноземних мов

Міністерство освіти і науки України надсилає методичні рекомендації
щодо особливостей проведення державної підсумкової атестації з іноземних
мов у закладах загальної середньої освіти в 2021/2022 навчальному році.

Додаток на 8 арк.

Заступник Міністра

Віра РОГОВА

Коваленко Оксана Ярославівна
4814761

МОН № 1/2361-22 від 11.02.2022

Підписав: Рогова Віра Борисівна

Сертифікат: 58E2D9E7F900307B0400000B0DD300090D58D00

Дійсний: з 05.01.2021 00:00:00 по 05.01.2023 00:00:00

Додаток
до листа Міністерства освіти
і науки України
від №

Методичні рекомендації щодо особливостей проведення державної підсумкової атестації з іноземних мов у 2021/2022 навчальному році

Державна підсумкова атестація (далі – атестація) в 2021/2022 навчальному році проводиться згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 14 травня 2021 року № 528 "Деякі питання проведення у 2021/2022 навчальному році державної підсумкової атестації осіб, які здобувають загальну середню освіту", зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 05 липня 2021 року за № 880/36502, відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації (далі - Порядок проведення атестації), затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року № 1369, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 02 січня 2019 року за № 8/32979.

У 2021/2022 навчальному році атестація осіб, які завершують **здобуття базової середньої освіти (9 клас)**, проводиться у закладі освіти. Іноземна мова (англійська, німецька, іспанська або французька мова відповідно до освітньої програми закладу освіти) є одним із навчальних предметів зі списку, з яких проводиться атестація за рішенням педагогічної ради закладу освіти, затвердженим наказом керівника закладу освіти.

Атестація з іноземних мов складається з трьох частин (аудіювання, читання та використання мови) за матеріалами, підготовленими вчителем.

Звертаємо увагу на необхідності дотримання вимог щодо відповідності завдань рівням, зазначеним у державних стандартах та навчальних програмах для різних типів закладів загальної середньої освіти.

Вчитель формує завдання з трьох вищезазначених складових певного рівня відповідно до типу закладу освіти на окремому бланку. До складу матеріалів має входити: аудіозапис тексту на будь-якому електронному носії, що використовується для проведення частини аудіювання з одним післятекстовим завданням; текст для читання з одним післятекстовим завданням; текст із пропущеними словами на використання мови.

Кількість варіантів готується вчителем відповідно до кількості здобувачів освіти у класі, які виявили бажання проходити атестацію з іноземних мов, крім аудіозапису тексту та післятекстового завдання до нього. Цей текст та завдання є єдиними для всієї групи. Правильність виконання завдань оцінює вчитель відповідно до розроблених критеріїв та схеми оцінювання завдань. На виконання усіх завдань відводиться 60 хвилин.

Вимоги до складових частин атестації:

Перше завдання. Слухання тексту та виконання післятекстового завдання.

Мета – виявити рівень сформованості умінь здобувачів освіти розуміти прослухану інформацію у визначений проміжок часу для задоволення конкретних потреб, якщо мовлення чітке й повільне.

Типи аудіотекстів: записаний текст (наприклад, фрагмент радіо-програми), повідомлення (наприклад, прогноз погоди), опис (наприклад, зовнішнього вигляду), телефонні перемовини тривалістю 1-2 хвилини для закладів загальної середньої освіти та 3-4 хвилини для класів (груп) з поглибленим вивченням іноземних мов.

Теми текстів запропоновані здобувачам освіти для слухання, повинні стосуватися щоденних ситуацій спілкування і відповідати віковим особливостям та інтересам учнів 9 класів. Прослуховування тексту проводиться двічі, після чого виконується тестове завдання.

За умови, коли у школі немає технічної можливості для відтворення аудіофайлу, вчитель озвучує текст з голосу.

Форми завдань: множинний вибір з трьома варіантами відповідей, завдання із вибором відповіді вірно/невірно. Для кожного тестового завдання пропонується декілька варіантів відповідей, з яких тільки одна – правильна.

Друге завдання. Читання тексту та виконання післятекстового завдання.

Мета – виявити рівень сформованості умінь здобувачів освіти читати і розуміти тексти самостійно у визначений проміжок часу.

Типи текстів: статті із періодичних видань; листи (особисті, офіційні тощо); оголошення, реклама; розклади (розклад уроків, руху потягів тощо); меню, кулінарні рецепти; програми (телевізійні, радіо тощо); особисті нотатки, повідомлення.

Форми завдань: завдання із вибором правильної відповіді; завдання на встановлення відповідності (добір логічних пар); запитання з короткими відповідями (2-3 слова); встановлення логічного порядку простого тексту; знаходження аргументів та висновків; встановлення зв'язків між інформаційними блоками; вибір назв абзаців тексту із запропонованих назв. Для кожного тестового завдання запропоновано декілька варіантів відповідей, з яких тільки одна правильна.

Третє завдання. Використання мови. Це завдання відкритої форми з короткою відповіддю.

Мета – визначити рівень володіння лексичними, граматичними, семантичними та прагматичними знаннями, що дадуть можливість учням вільно спілкуватися іноземною мовою.

Забезпечення: тексти, різні за обсягом та складністю, пов'язані із ситуаціями повсякденного спілкування.

Форми завдань: завдання із вибором однієї правильної відповіді. Завдання вважається виконаним правильно, якщо в бланку відповідей указана тільки одна правильна відповідь із чотирьох варіантів відповідей або текст із пропусками для заповнення з використанням поданих слів або словосполучень.

Відповідно до пункту 19 розділу II Порядку проведення атестації здобувачам базової середньої освіти, які в поточному або попередньому календарному році отримали сертифікат (диплом) міжнародного мовного іспиту з іноземної мови рівня А-2 і вищого рівня (для класів, які вивчають іноземну мову за рівнем стандарт) або рівня В-1 і вищого рівня (для класів із

поглибленим вивченням іноземних мов), результати цих іспитів зараховуються як атестація з іноземної мови. У відповідному документі про освіту з іноземної мови виставляється оцінка за атестацію – 12 балів.

У 2021/2022 навчальному році атестація осіб, які завершують **здобуття повної загальної середньої освіти (11 клас)**, проводиться у формі зовнішнього незалежного оцінювання.

Здобувачі освіти, які для проходження державної підсумкової атестації вибрали третім навчальним предметом історію України, можуть вибрати четвертим навчальним предметом іноземну мову (англійська, німецька, іспанська або французька мова відповідно до освітньої програми закладу освіти).

Здобувачі освіти, які вибрали третім навчальним предметом одну з іноземних мов, можуть вибрати четвертим навчальним предметом іншу іноземну мову.

Для проведення атестації для учнів 11-х класів з **іноземної мови у формі зовнішнього незалежного оцінювання (далі – ЗНО)** у предметному тесті використовуються завдання двох рівнів складності: стандарту та профільного.

Здобувачі освіти, які бажають проходити атестацію з іноземної мови у формі ЗНО та вивчали цю іноземну мову на рівні стандарту, мають у процесі реєстрації для участі в ЗНО зазначити рівень складності завдань «стандарту» (такі учні отримують оцінку за атестацію за результатами виконання частини завдань тесту, що відповідає рівню стандарту).

Здобувачі освіти, які бажають проходити атестацію з іноземної мови у формі ЗНО та вивчали цю іноземну мову на профільному рівні – мають зазначити рівень складності завдань «профільний» (такі здобувачі освіти отримують оцінку за атестацію за результатами виконання завдань усього тесту).

Відповідно до пункту 19 розділу II Порядку проведення атестації здобувачам повної загальної середньої освіти, які в поточному або попередньому календарному році отримали сертифікат (диплом) міжнародного мовного іспиту з іноземної мови рівня В-1 і вищого рівня (для класів, які вивчають іноземну мову за рівнем стандарту або академічним рівнем) або рівня В-2 (для класів із поглибленим вивченням іноземних мов) і вищого рівня, результати цих іспитів зараховуються як атестація з іноземної мови.

У відповідному документі про освіту з іноземної мови виставляється оцінка за атестацію 12 балів.

Здобувачам освіти, які отримали міжнародний сертифікат (диплом) мовного іспиту після реєстрації для проходження атестації з іноземної мови у формі ЗНО (у період з 01 лютого по 09 березня 2022 року) і до 09 березня 2022 року не здійснили перереєстрацію, виставляється оцінка за атестацію з іноземної мови за результатами ЗНО.

Здобувачам освіти, які отримали міжнародний сертифікат (диплом) мовного іспиту рівня В-1, В-2 (і вище) у період з 09 березня до 07 червня 2022 року з англійської мови (до 06 червня – з іспанської, німецької, французької мов) і які проходять атестацію з іноземної мови у формі ЗНО, у додаток до атестата про повну загальну середню освіту (за зверненням здобувача освіти) виставляється оцінка за атестацію з іноземної мови 12 балів.

Окремі здобувачі освіти згідно з пунктами 6-11, 13-16, 18 розділу II Порядку проведення атестації можуть пройти атестацію в закладі освіти (за умови, що вони не реєструвалися для участі в зовнішньому незалежному оцінюванні).

Для них атестація з іноземних мов проводиться у письмовій формі за трьома складовими частинами (аудіювання, читання та використання мови) за матеріалами, підготовленими вчителем.

Завдання мають відповідати Державному стандарту та навчальним програмам: для класів, які вивчають іноземну мову за рівнем стандарт на рівні В-1; для класів з поглибленим вивченням іноземних мов на рівні В-2.

Вчитель формує завдання з трьох вищезазначених складових частин відповідного рівня та відповідно до типу закладу освіти у формі білетів на окремому бланку. До складу матеріалів має входити: аудіозапис тексту на будь-якому електронному носії, що використовується для проведення частини аудіювання з одним післятекстовим завданням; текст для читання з одним післятекстовим завданням; текст із пропущеними словами на використання мови та завдання для написання письмового повідомлення.

Кількість варіантів готується вчителем відповідно до кількості здобувачів освіти, які виявили бажання проходити державну підсумкову атестацію.

Основні вимоги до складових державної підсумкової атестації.

Перше завдання. Слухання тексту та виконання післятекстового завдання.

Мета – виявити рівень сформованості умінь здобувачів освіти розуміти прослухану інформацію у визначений проміжок часу для задоволення конкретних потреб, якщо мовлення чітко й повільне.

Типи аудіотекстів: записаний текст (наприклад, фрагмент радіо-програми), повідомлення (наприклад, прогноз погоди), опис (наприклад, зовнішнього вигляду), телефонні перемовини тривалістю 2-3 хвилини для класів (груп), які вивчають іноземну мову за рівнем стандарт, та 3-4 хвилини для класів (груп) з поглибленим вивченням іноземних мов.

Теми текстів, запропоновані здобувачам освіти для слухання, повинні стосуватися щоденних ситуацій спілкування і відповідати віковим особливостям та інтересам здобувачів освіти 11 класів. Прослуховування тексту проводиться двічі, після чого виконується тестове завдання.

За умови, коли у школі немає технічної можливості для відтворення аудіофайлу, вчитель озвучує текст з голосу.

Форми завдань: множинний вибір з трьома варіантами відповідей, завдання із вибором відповіді вірно/невірно. Для кожного тестового завдання пропонується декілька варіантів відповідей, з яких тільки одна – правильна.

Друге завдання. Читання тексту та виконання післятекстового завдання. Мета – виявити рівень сформованості умінь учнів читати і самостійно розуміти автентичні тексти у визначений проміжок часу.

Типи текстів: статті із періодичних видань; листи (особисті, офіційні тощо); оголошення, реклама; розклади (розклад уроків, руху поїздів тощо); меню, кулінарні рецепти; програми (телевізійні, радіо, тощо); особисті нотатки, повідомлення.

Форми завдань: завдання із вибором правильної відповіді; завдання на встановлення відповідності (добір логічних пар); запитання з короткими

відповідями (2-3 слова); встановлення логічного порядку простого тексту; знаходження аргументів та висновків; встановлення зв'язків між інформаційними блоками; вибір назв абзаців тексту із запропонованих назв.

Різниця між рівнями забезпечується двома основними підходами: шляхом підбору автентичних текстів (основні ознаки – відображення реалій справжнього життя, обізнаність із життєвими ситуаціями, наявність контексту як елемента, що вносить ясність у ситуацію) та стосуються відповідних сфер; підбору завдань за складністю з огляду на критерії (лінгвістична складність; тип тексту; структура дискурсу (усне чи писемне мовлення); матеріальне забезпечення, обсяг тексту, врахування інтересів того, хто вивчає мову (інтеракційна автентичність). Тексти мають відображати реалії життя у країнах, мова яких вивчалась.

Здобувачі освіти відповідно до типу закладу освіти, у якому вони навчаються, повинні вміти: виділяти загальну інформацію із документів, що використовуються в повсякденному спілкуванні (короткі повідомлення для друзів, оголошення, проспекти, меню, тощо); виділяти загальну та детальну інформацію із документів, що використовуються в повсякденному житті (оголошення, проспекти, меню, розклад руху поїздів тощо); виділяти детальну інформацію про осіб, факти, події тощо; розрізняти фактографічну інформацію і враження; виділяти точну та детальну інформацію в текстах, що стосується повсякденного життя, написаних розмовною мовою; розуміти точки зору авторів на конкретні та абстрактні теми в статтях та доповідях; розуміти абстрактні та складні тексти, уривки з літературних творів та спеціальної літератури; розуміти структуру тексту, розпізнавати зв'язки між частинами тексту.

Третє завдання. Використання мови. Це завдання відкритої форми з короткою відповіддю. Мета – визначення рівня володіння лексичними, граматичними, семантичними та прагматичними знаннями, що показують рівень спілкування іноземною мовою.

Форми завдань: тексти із пропусками для заповнення. Здобувачі освіти заповнюють пропуски в тексті, використовуючи подані слова або словосполучення.

Забезпечення: тексти, різні за обсягом та складністю. Завдання мають бути пов'язані із ситуаціями спілкування в контексті дійсності та життя у країнах, мова яких вивчалась.

Перевіряється здатність ідентифікувати та вибрати правильні формулювання для вживання в мові лексичних та граматичних конструкцій у процесі спілкування.

Писемне мовлення. Мета – визначення рівня сформованості навичок та вмінь, необхідних для вирішення на письмі комунікативних завдань, що пов'язані із повсякденним життям.

Запропоновані завдання: створення текстів на основі конкретної ситуації і підказок, як то: письмових підказок (повідомлень, листів, оголошень, реклами тощо); візуальних підказок (картинок, фотографій, таблиць, схем, тощо).

Здобувачі освіти відповідно до типу закладу освіти, у якому вони навчаються, повинні вміти: передати привітання та використовувати звороти ввічливості, володіючи мінімумом лінгвістичної інформації; використовувати

весь спектр форм ввічливості (подяка, вибачення, поздоровлення із успіхами, побажання здоров'я, прощання, побажання видужання); заповнювати прості формуляри; описувати свою особисту ситуацію або стан справ у сім'ї в короткому тексті з опорою на прості питання; передати особисте повідомлення у вигляді записки довільної форми; передавати особисту інформацію в короткому листі відповідного зразка або в довільній формі, в електронному листі з тим, щоб подякувати, висловити жаль з якогось приводу, відмовитися від замовлення, вибачитися; переписати інформацію із телефонної книги, розкладу руху, із оголошення; передавати прості ділові повідомлення (зустріч із точним визначенням часу та місця тощо); написати короткий текст про свій стан справ та ситуацію в сім'ї, подію, особистий план на майбутнє.

Кількість білетів добирається вчителем за чисельністю здобувачів освіти, які виявили бажання проходити атестацію. Час, відведений на виконання усіх завдань, 90 хвилин.

Матеріали атестації для базової середньої освіти та повної загальної середньої освіти можна добирати із джерел, що знаходяться у відкритому доступі.

Рекомендований перелік міжнародних мовних іспитів, результати яких зараховуються як атестація з іноземної мови на 2021/2022 навчальний рік

Рівень	Мова	Розробник екзамену	Назва екзамену/ тесту	Кількість балів/оцінка
A2+	англійська	Cambridge Assessment English	A2 Key	133-139
		Edexcel	Pearson English International Certificate/Pearson Test of English General A2	50-100
		Edexcel	PTE Academic	35-42
		British Council	Aptis for Teens	A2
	німецька	Goethe-Institut	Goethe-Zertifikat A2, Goethe-Zertifikat A2: Fit in Deutsch	60-100
		ZfA - Zentralstelle für das Auslandsschulwesen DSD (Deutsches Sprachdiplom)	DSD A2-Zertifikat	A2
		ÖSD (Österreichisches Sprachdiplom)	A2 ZA2 A2 KID 2	45-90 45-90
	французька	Centre international d'études pédagogiques (CIEP)	DELF Tout Public A2 DELF Pro A2 DELF Junior A2 DELF Prim A2	50-100

	іспанська	Instituto Cervantes	DELE A2/B1 para escolares (Diploma de Español como Lengua Extranjera)	A2/ B1
B1	англійська	Cambridge Assessment English	A2 Key B1 Preliminary	140+ 140-159
			IELTS	4.0, 4.5, 5.0
		Edexcel	Pearson English International Certificate/Pearson Test of English General B1	50-100
		Edexcel	PTE Academic	43-58
		British Council	Aptis for Teens	B1
	ETS	TOEFL iBT	42	
	німецька	Goethe-Institut	Goethe-Zertifikat B1	60-100
		ZfA - Zentralstelle für das Auslandsschulwesen DSD (Deutsches Sprachdiplom)	DSD I	B1
		ÖSD (Österreichisches Sprachdiplom)	B1 ZB1 B1 ZBj	60-100 60-100
	французька	Centre international d'études pédagogiques (CIEP)	DELFL Tout Public B1 DELFL Pro B1 DELFL Junior B1	50-100
	іспанська	Instituto Cervantes	DELE A2/ B1 para escolares (Diploma de Español como Lengua Extranjera) DELE B1 (Diploma de Español como Lengua Extranjera)	A2/B1 B1
B2	англійська	Cambridge Assessment English	B2 First	160-179
			IELTS	5.5, 6.0
		Edexcel	Pearson English International Certificate/Pearson Test of English General B2	50-100
		Edexcel	PTE Academic	59-75
		ETS	TOEFL iBT	72

		British Council	Aptis for Teens	B2
	німецька	Goethe-Institut	Goethe-Zertifikat B2	60-100
		ZfA - Zentralstelle für das Auslandsschulwesen DSD (Deutsches Sprachdiplom)	DSD II	B2
		ÖSD (Österreichisches Sprachdiplom)	B2 ZB2	60-100
	французька	Centre international d'études pédagogiques (CIEP)	DELFF Tout Public B2 DELFF Pro B2 DELFF Junior B2	50-100
	іспанська	Instituto Cervantes	DELE B2 (Diploma de Español como Lengua Extranjera)	B2